

(Třetí reportáž z festivalu Prázdniny v Telči)

Letní Telč není jen hudební festival. Na náměstí stojí tradičně zato zajít se podívat do galerie pana Jana Wimmera, kterého koncem osmdesátých let život přivál do Telče až z Mostu. V galerii je vždy co k vidění a podle stavu vašich financí i něco hezkého ke koupi. V Městské galerii Hasičský dům je výstava fotografií Dagmar Hochové. Paní Hochová fotografovala dříve děti a poté staré lidi. Na výstavě vidíme nádherné černobílé fotografie osobností, většinou ze šedesátých let, a často na sklonku jejich života. Mohl jsem obdivovat portréty malíře Josefa Váchala, básníka Bohuslava Reynka a dalších. Výstavu doporučuji navštívit. V prostorách muzea, které je pobočkou Muzea Vysočiny je výstava věnovaná A.V.Foitovi, sochaři a cestovateli. Foit spolu s manželkou Irenou několikrát procestoval Afriku, poprvé s doktorem Františkem Baumem v roce 1931. Podrobný popis cest a osudů tohoto dnes už málo známého cestovatele najdeme v knižní podobě televizního pořadu Zapomenuté výpravy.

Počasí zatím nehrozí ani přívalovými dešti ani pokračováním tropických veder, přesto pláštěnky s sebou.

V úterý 1. srpna přšlo na náměstí do té doby, než se začala zvučit kapela **Shivers** z Volyně. Protože Luboš Novotný nemá kontrakt se Svatým Petrem, umístil Shivers do podloubí ke štábu a svůj mix-pult na pódium pod ochranný deštník Kozla. Shivers jsem loni prošvihl a jeden z čtenářů mi vytkl, že jsem o nich nepsal. Jenže psát mohu jen o tom, co na festivalu vidím a slyším a každodenní maratón včetně focení nutí občas udělat reportérskou pauzu. Letos pauza zcela úmyslně nedopadla na sympatickou kapelu z Volyně. Shivers přijeli oslabeni o dudy a o Mirka Žitného. Kytarista, hráč na bodhram, zpěvák a moderátor vystoupení Štefan Schwarz reagoval na nepřítomnost Mirka Žitného poznámkou, že zbytek alkoholu v příjmeních členů kapely zachraňují Julie Režná (housle, flétny, rytmika a zpěv) a Barbora Režná (flétny, bodhram, rytmika a zpěv). Kapela

Glen Hansard

foto: Tomáš Pohl ©

hraje od roku 2001 a jádro vzniklo ve slavném Prácheňském souboru písní a tanců, kde se domlouvali Julie, Barbora a Štefan o založení kapely s názvem Režňata. Jenže osud tomu nechtěl a kromě prvních písní vznikl i současný název kapely. Styl kapely bych mohl označit jako keltský, tedy jako inspiraci hudbou zemí britských ostrovů a Bretaně, kdysi součástí Anglie, dnes "dobývané" za libry občany Spojeného království. V roce 2005 vydala kapela desku **Garr etova noc**

natočenou u Honzy Friedla. Většinu odpoledního repertoáru kapely tvořily vlastní instrumentální skladby a jejich perfektní provedení svědčilo o tom, že od myšlenky na založení kapely "Režňata" byl udělán kus dobré práce. Shivers bych si dokázal představit i na zámecké scéně.

Hlavním magnetem večera v zaplněném nádvoří zámku bylo vystoupení miláčka publika, **Glena Hansarda**

, rodáka z města Dublinu. Glenu Hansardovi "předskakoval"

Mark Geary

, označený v jedné anglické zmínce na webu jako "New York - based Irishman". Zkrátka, irského muzikanta najdeme všude, zejména v New Yorku. Geary odešel z rodného Dublinu tolik proslaveného Joycem a v New Yorku se stal členem klubu Sin É založeného bratrem. Jako pamětník starých časů, o nichž stále někteří medituji jako o zlatých, беру stále jako zázrak, že je samozřejmé účinkování desítek zahraničních jmen, na které jsme "koukali" přes železnou oponu jen prostřednictvím rušených rozhlasových stanic a pašovaných elpíček. Dnes není problém, aby hluk z New Yorku vzal kytaru, chytil nejbližší letadlo a za pár hodin si na náměstí v Telči dal pivo. Svět se zmenšil, byť obzory řady lidí jsou stále ohraničeny pivem za dvě koruny a Rudým právem za korunu. Mark Geary vládne silným hlasem, což lidem sedícím u reproduktorů trochu větralo sluch. Jeho písně jsou smutné, táhlé a slavné, a jsou přirovnány k tvorbě Nicka Drakea či Ellitota Smithe. Já jeho tvorbu slyšel v Telči poprvé a upřímně řečeno mě Geary příliš se židle nezvedl. Asi už stárnu, ale nebylo to hlukem, spíše se mi jednotlivé skladby zdály tak trochu podobné. Ale první dojem nebývá vždy definitivní a zarůstání určitého stylu i jména pod kůži je často dílem delšího poznání. Ale dramaturgicky bylo zařazení Gearyho před Hansarda vynikající, a to nejen proto, že jsou přátelé..

Loni jsem reportáž o koncertu Glenu Hansarda v Telči nazval "V Telči vybuchla bomba".

Hansard totiž většinou zpíval sám, občas s doprovodem Markéty Irglové a s menší podporou Karla Holase. Z tohoto důvodu řvala po valnou část večera Hansardova kytara s proraženými otvory a burácely jeho hlasivky hrozící prasknutím. Tentokrát byla první část Hansardova vystoupení, které trvalo s přídavky do jedenácti hodin, jiná. Kromě své umělecké i lidské souputnice Markéty Irglové a jejích kláves zjemnily atmosféru i smyčce, a to housle pod finskou něžnou rukou Marji Thukanen a cello pod francouzskými prsty Bernarda Galena. Celek doplnila basová kytara z Valašského Meziříčí, jejíhož majitele jsem s ohledem na barvu vlasů pokládal rovněž za Ira. Ale Keltové jsme pod Řípem vlastně všichni. Seskupení má název **The Swell**

Season

, což je anglický překlad mé oblíbené Škvoreckého povídkové knihy Prima sezóna. Hansard předvedl vodopád nádherně něžných písní přesvědčujících, jak krásná je angličtina. Ostatně, který jazyk na světě není krásný? Jde jen o ústa, která vyslovují či zpívají, a o obsah. V doprovodu smyčců a tichých kláves mi šel mráz po zádech. Jestli lze o někom na první pohled říci, že je sympaťák, tak je to určitě Hansard. On a kapela The Frames patří bezesporu mezi světové špičky, ale do

Telče nejezdí hvězda s bodyguardy, ale obyčejný nazrzlý kluk s milým úsměvem, který má rád srandu, a který si dokáže večer na náměstí sednout na zem a přidat se k sejšnu. Naše "celebrity", jejichž sláva není nic jiného, než umělá výživa dodávaná kapačkami bulvárů, by se občas mohly podívat, co dělá opravdovou osobnost. Hansard pak pozval na jeviště mladý obrýlený pár a celé nádvoří se dozvědělo, že chlapec požádal dívku Janu v den vystoupení o ruku a dostal kladnou odpověď. Tak ať jim to vydrží aspoň těch 27 let, co to drží mě a té, která mi před léty řekla své "ano". V druhé části se Hansard vrátil ke snaze otestovat krajní meze své kytary a svých hlasivek. Vyrostl jsem na bigbítu a vím, že například Párplové se nedají poslouchat jinak, než nahlas. Hansard své písně nezpívá nahlas proto, aby ukázal, že je machr hodný českého muzikálu, ale ten nádherný hluk (vida: What a beautyfull Noise - tu píseň jsem měl rád) má na svědomí Glenova duše i jeho irské srdce. Hansard chvíli zněží a pak vybuchne, prolomí drama hudebním vtipem, chvíli zpívá jako Cash, pronese pár českých slov publikum je jeho. Pak už jen přídavek spolu s Markem Gearym, tma na nádvoří, ale spát po takovém zážitku nelze.

Bohužel jsem ale současně nenašel sílu pokračovat v hudebních zážitcích, a tak se kapele **Květy**,

vystupující v nocturnu, omlouvám a doufám, že se setkáme jindy. Tutéž omluvu vyslovuji i kapele

Mocca Malacko

z Prahy, jejichž hraní jsem neslyšel díky stání ve frontě na další představení.

Před reportáží ze středečního hudebního maratónu, tedy před popisem hudebních scén z 2. srpna 2006, se krátce zmíním o známých obličejích, s nimiž se lze vždy na každém ročníku festivalu setkat.

Snad nejtypičtější tvář je vysoký brýlatý tanečník zvaný Green či Grýn. Jeho roztažené paže, oblečené do koženého kabátu, umocňují umělecký dojem z hudby. Zatím se však tato rázovitá postava neobjevila, ale času má zatím ještě dost. V současnosti je plnohodnotně nahrazen o poznání štíhlejším tanečníkem, který, svlečen do půl těla, zobe přes den dělenou vegetariánskou stravu z malých misek a po sedmnácté hodině se dává do pohybu a rozdává všem účinkujícím ženám a dokonce i mužům na Kocouří scéně po růží. V Telči, ale ostatně ani jinde, nemůže chybět Péťa Cihelka s tátou Jardou, který tlačí Pétův vozík. Myslím, že není českého folkového textu, který Péťa dokonale nezná. Letos se u Kocouří scény vyskytuje muž romské národnosti, vykonávající kyvadlovitý pohyb mezi pípou umístěnou v Lidušce a scénou. Není jen pasivním divákem, ale pomohl například Honzovi Špalkovi korigovat romské číslování ve skladbě *Černý pŭlměšíc*. Jinak jsem ve středu zažil radostnou událost. Ne v klasickém slova smyslu, na tu si u svých dcer ještě chvíli počkám a zatím si povídám s Aničkou. Tou událostí byl příjezd Franty Vlčka, který bude jen poslouchat a jezdit se mnou na kole. Jenom jsem si říkal, jak by Františkovým písničkám slušelo nocturno.

Středeční odpoledne zahájila pražská kapela **Happy &**, dříve SKORO. Kapela hraje poměrně tvrdý rockový repertoár, zpěvačka se snaží co jí síly stačí, ale víc toho zatím nedokážu napsat. Snad příště.

Zato na další odpolední kapelu s názvem **Bonsai č. 3** jsem byl velmi zvědav a to nejen proto, že v ní hraje a zpívá kolega Vašek Koblenc z Českých Budějovic. Kapela v letech 1999 až 2004 navázala na slavnou Bonsai Františka Straczynského a

Část Bonaie č. 3

foto: Tomáš Pohl ©

Tomáše Poláčka a základ repertoáru tvořily písně obou členů původní Bonaie. Jenže zpěvačka Zuzana Březinová si potřebovala zdokonalit angličtinu formou služeb au pair v Anglii a odešel i Honza Mauglí Přeslička a bylo po kapele. Od dubna letošního roku ale koncertuje obnovená Bonsai č. 3 a tato kapela nám hrála odpoledne v Telči. Zuzaně Březinové i Vaškovi Koblencovi to moc hezky zpívalo a ladilo a cello Petry Dvořákové jenom hladilo. Přeji obnovené "Bonsajce" dlouhý život.

Zámecké nádvoří mělo tentokrát velmi zajímavou dramaturgii. Program jsem četl několikrát a přesvědčil jsem se, že skutečně bude hrát Lenka Dusilová a Žalman a spol. Medvěd v úvodu oznámil, že on původně navrhl postavit vedle sebe Asonanci a Žalmana, ale Žalman navrhl spojení s Lenkou Dusilovou. Takže se ten večer mohlo stát, že ti, kteří chodí zásadně jen na Dusilovou, budou po koncertě chodit i na Žalmana a ortodoxní "Žalmanovci" se stanou citeli Lenky Dusilové. Ortodoxní "Dusilovce" neznám, ale v hledišti byl Pavel Novák z Ostravy, který je novým leaderem Žalmanova fanklubu. Pokud znám členy tohoto uskupení, nic proti hudbě a zpěvu Lenky Dusilové nemají, ba naopak. Zkrátka uvidíme.

Lenka Dusilová účinkovala loni se zcela jinou kapelou. Letos přijela jen s Martinem Ledvinou a Davidem Landštofem. Ale Martinova kytara a bicí a jiné nástroje Davida Landštofa výrazně změnily můj (a nejen můj, podle hovoru s kamarády) loňský chladný dojem. Zkrátka, na jevišti stála zpěvačka světového formátu, podporována světovými muzikanty. Anděl za rok 2005 přistál do těch správných dívčích rukou.

Čtveřice **Žalmana a jeho spolu** byla v závěru, tedy stejně jako loni, doplněna bicími Jana

Kirchnera, jinak "Orli a koně" z Pardubic. Žalman oznámil, že v Telči je již po čtyřiaadvacáté, tedy vlastně pokaždé. Za chvíli mu vyjde další deska, z níž zaznělo pár ukázek včetně jedné, převzaté od stále hrající hvězdy Francie Hughese Aufraye. Aufray, jak potvrdí pamětníci, několikrát účinkoval v Praze a v repríze TV seriálu Píseň pro Rudolfa III v jednom dílu zpívá a stopuje (ne stepuje) u zbraslavské silnice. Ach,? Sbohem lásko, nech mě jít. Ani se Žalmanovi nedivím, že si vybral romantika každým coulem a stejné krevní skupiny. Jinak členové fanklubu slyšeli vše, co mají rádi (a nejen oni). Mně ale stejně vždy nejvíc dostanou písně z doby Žalman, Jíšová a Hlaváč, ale to je asi věkem a přibývajícím nostalgií. Jenže i Žalman chce jít dál, o čemž svědčí přitvrzení vložením bicích. Na novou desku jsem zvědav.

Nocturno patřilo pražské kapele **Jauvajs**. Stejně jako v případě Bonsaie č.3 tvoří jádro kapely pedagogové. Kdysi dávno byl každý učitel (učitelek bylo málo) spojen s hudebním nástrojem. Dočetl jsem se dokonce, že zmíněný básník Otokar Březina propadl při zkoušce na Učitelském ústavu v Praze z hraní na varhany. To se určitě nemohlo stát Kubovi Linhartovi, jeho milé ženě Janě, ani sympafákovi s "držkami" Romanu Opavskému. Toto kantorské trio jelo ten večer jak dráha a radost z nich sálala. Stejná lehkost doprovázela housle Katky Ferenčíkové, která má pro své okolí tu špatnou vlastnost, že má absolutní sluch. Jauvajsové udělali v předvečer koncertu dobře, že spolu s Linhartovic Aničkou vynechali noční sejšn a šli o něco dříve spát. Jen jakýsi německy mluvící turista, opatřený zeleným motýlkem, si mi stěžoval, že se mu koncert nelíbil, neboť keltská hudba má být hraná k tanci. Není ale vyloučeno, že moje němčina, vyvěrající z dětských učebnic Margity Holdošové, nebyla dostatečně brilantní a já zaměnil německý klad za zápor. Až toho pána potkám, zkusím se jej zeptat, abych nemystifikoval milé čtenáře.